

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.
Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.
Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Na Daljnem Vztoku.

AVTONOMIJA MONGOLIJE. — RUSKO-KITAJSKA VOJNA NEVARNOST. — RUSIJA V MONGOLIJI.

Balkanska vojna je našla svoje odmeve tudi na Daljnem Vztoku, širnem nebeškem kitajskem carstvu. Balkanska vojna in z njo zvezana kritična evropska situacija sta skoro popolnoma odvrnili pozornost od velikih dogodkov, ki se dogajajo v tej najstarejši državi. Mogoče, da ni azijska kriza nič manj akutna kakor evropska. Dve velikanski državi si stojita nasproti, Rusija in Kitajska, neposredno sporno vlogo pa igra Mongolija, ki se je lansko leto proglasila neodvisno od Kitajske.

Dočim se v Evropi vse države trudijo, da bi preprečile evropsko vojno, postaja situacija na Daljnem Vztoku vedno bolj kritična. Kitajska misli, da je sedaj, dokler so evropske vlasti zaposlene v Evropi, najugodnejši trenutek, da se osvobodi zunanjega vpliva, posebno pa ruskega in angleškega. Sveda potrebuje za to armado in denarja. V zadnjem času je sicer dobila posojilo v znesku 25 milijonov dolarjev, a kaj je ta malenkost za to kolosalno državo in njene ogromne potrebe. Kitajska se nahaja v velikih finančnih stiskah, vrh tega pridejo v vpoštev tudi obupne notranje politične razmere, ki so se, odkar se je država proglasila v republiko, še poslabšale.

Preteklo leto se je guverner Kutuktu v mestu Urgi v veliki Mongoliji nenadoma proglasil samostojnim vladarjem. Rusija, ki je neposredni sosed Kitajske, se je avtonomije Mongolije jako razveselila in po posebni pogodbi takoj priznala Kutukta samostojnim vladarjem. Mongolija, ta važna pozicija, je danes slobodna, kakor je bila poprej Koreja, katero je Kitajska za vedno izgubila. Mongoliji daje denar Rusija, ki jo podpira tudi z orožjem in upravnimi uradniki.

Rusija hoče sicer pokazati svoje miroljubne namene napram Kitajski, a to se ji bo težko posrečilo. Na eni strani je konflikt s Kitajsko skoro neizogiben, na drugi strani pa tudi Mongoli kažejo zelo agresivne tendence. Mongoli so trdno prepričani, da bi jih v slučaju vojne s Kitajsko ščitila Rusija in da bi mongolsko-kitajski konflikt bil obenem rusko-kitajski konflikt. Nič boljše niso razmere v Mandžuriji, kamor so razven Rusov tudi Japonci položili svoje dolge prste.

Dočim se tako razvija situacija v notranjosti, stoji Kitajska pred volitvami. Te dni se vrše prve volitve, dne 10. januarja pa druge volitve za prvi parlament kitajske republike. Volitve se bodo torej vršile v času najhujše državne finančne krize. Za predsedništvo nove republike tekmujeja ministrski predsednik Juansikaj in duševni voditelj kitajske revolucije dr. Sunlatsen, med katerima vlada velik antagonizem. Kitajska gre torej jako težki krizi nasproti.

URADNO TURŠKO POROČILO.

Petrograd, 17. decembra. Petrograjska brzojavna agencija poroča, da so iz Sangaja prispeli zastopniki narodne stranke v Mukden, da organizirajo protiruski bojkot. Ogorčenje proti Rusom postaja vedno večje. Po vsej

Mandžuriji se zbirajo prispevki za vojno z Rusijo. Po točnih informacijah bi se imela vojna z Rusijo začeti spomladi. »Novoje Vremja« poroča iz Harbina, da so v obmejnih vojskah organizirane narodne vojske, ki se oborožujejo proti Rusiji. V Gornji mora vsaka deseta hiša postaviti po enega prostovoljca. V mestih Samsin, Juto-ja-dan in Bodneh so nagromadene velikanske zaloge orožja in municije. Vrh tega kitajska vlada na tistem po notranjih mestih koncentrirala svojo vojsko. Protiruska propaganda danzadnevno narašča, kitajska vlada priobčuje izmišljena uradna poročila o ruskih nasiljih. Vsled tega je sedaj tudi Rusija postala oprezna. Generalni guverner transimarskega področja general Martikov je pridržal rezerve svojih polkovnikov in odredil vse potrebne korake za vsak slučaj. General je tudi zaprosil svojo vlado v Petrogradu, da dovoli koncentriranje čet, ki so sedaj razpostavljene po malih postajah, da čuvajo južno kitajsko železnico. V Sangaju je mongolsko vprašanje vse duhovno razburilo. V Kantonu razburjenje neprestano raste. Skoro vsak dan se vrše javne skupščine, pri katerih nastopajo tudi visoki državni dostojanstveniki. Cela vrsta korporacij pozivlja vlado, da napove vojsko Mongolski in Rusiji.

Mirovna in poslaniška konferenca v Londonu.

MIROVNA KONFERENCA. DRINOPOLJE — NAJBOLJ KRITIČNA TOČKA.

London, 17. decembra. Centralna agentura »News« poroča, da so se bolgarski in turški delegati sestali danes v hotelu na dolg razgovor. Razpravljalo se je o usodi Drinopolja, v katero predajo Turki nikakor sočelo privoliti. Mirovni delegati nameravajo izdati vsaki dan uradna poročila o pogajanjih. Sestavljeni jih bodo predsedniki posameznih delegacij.

Pariz, 17. decembra. »Petit Parisien« trdi, da bodo velesile svetovale Turčiji, da popusti v drinopoljskem vprašanju.

London, 17. decembra. Danes ob 11. uri se je vršila seja mirovnih delegatov pod predsedstvom dr. Daneva. Konferenca se je odgodila do četrta, ker morajo Turki dobiti od svoje vlade instrukcije glede pripusta Grške k pogajanjem.

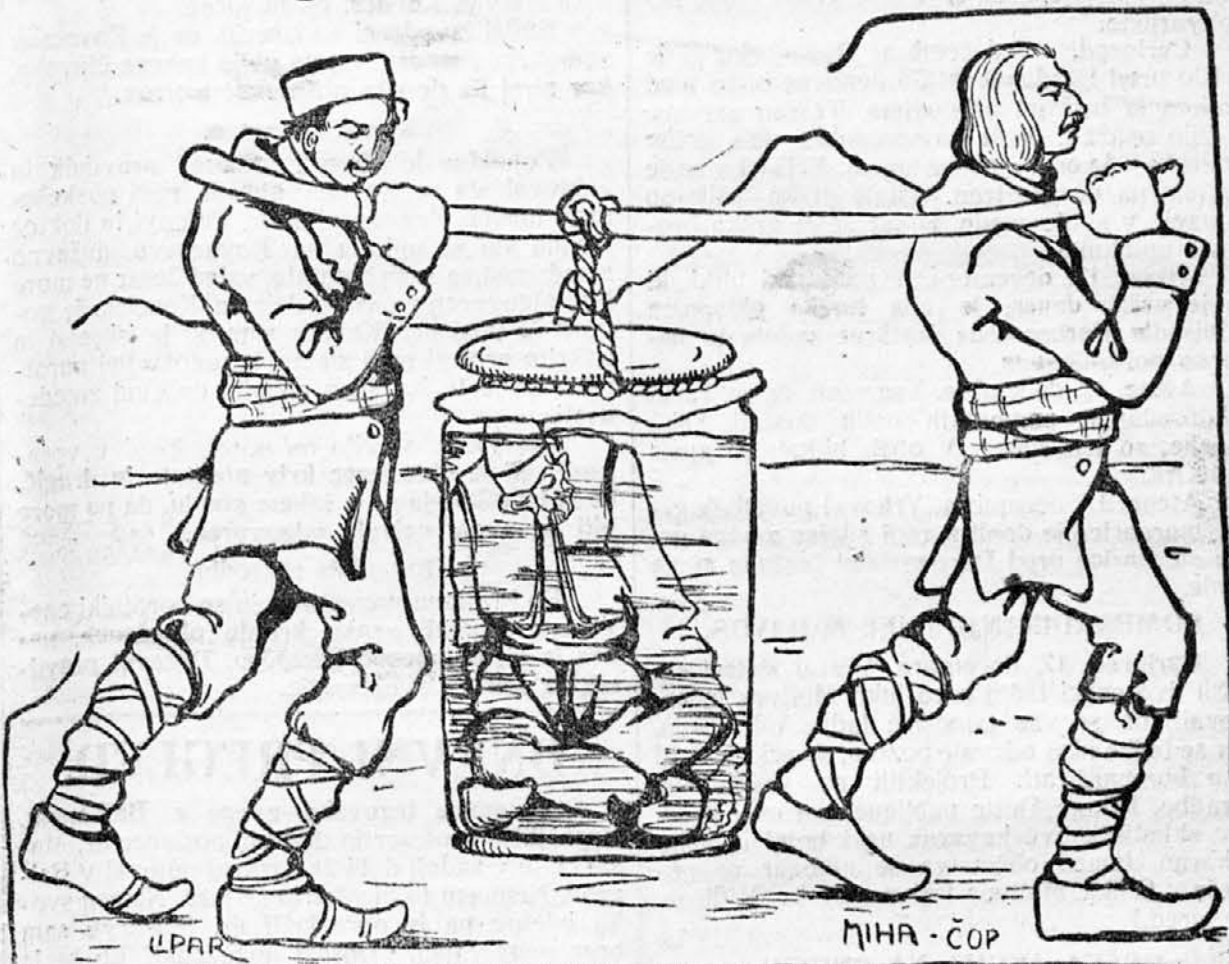
London, 17. decembra. Ko so turški delegati po današnji seji zapustili palačo Saint James, so odbili vsake intervjuve.

London, 17. decembra. Na današnji seji mirovne konference so delegati zaprosili Greya, da jim stavi na razpolago posebnega angleškega tajnika.

London, 17. decembra. »Reuter Bureau« poroča, da na današnji seji ni prišlo do nobenih težkoč. Turški delegati so predlagali, da se priobčijo mirovni pogoji. Balkanski delegati so odgovorili, da je to brez pomena, ker o pogajanjih ne more biti govora, ako se Turška ne mara pogajati z vsemi štirimi balkanskimi delegati.

London, 17. decembra. Danes ob 11. uri dopoldne so se sestali delegati balkanske zveze in turškega cesarstva, da otvorijo prvo meritorno sejo. Po skupni delegatiji je bilo sklenje-

Znamenit dogodek dveh slovenskih prostovoljcev.

Ko so slavni Črnogorci bili zmagovite boje proti Turkom, sta se napotila na črnogorsko bojišče tudi dva slovenska prostovoljca: Miha Čop in Blaž Lipar. Na bojišču sta se izkazala, da sta korenine prave. Pod Tarabošem, ob Lješju in na bregovih Medue sta se bila z ono slovensko hrabrostjo, ki sta jo podedovala po svojih davnih dedih. Delala sta prave čudeže junaštva — tako da so se njima celo junaški Črnogorci čudili. Miha Čop je celo videl, kako je star Črnogorec nasadil Turka na svojo pu-

ško, dvignil ga visoko nad glavo in prepeval pri tem junaško pesem, pri čemer je Turka z vsemi štirimi taktiral. Blaž Lipar pa je bil vsled svoje brezobzirne bojaželnosti ranjen v prst. Da bi imela kak spomin na svoje junaške čase, sta spravila enega Turka v špirit in sta ga zmagonosno prinesla v domovino, da ga izpostavi v ogled vsem onim, ki hočejo Turka ob blizu videti. Natančneje poročilo o tem dogodku bomo kmalu čitali.

no, da se imajo predsedniki vrstiti po alfabetskem redu. Danes je padla vrsta na bolgarskega delegata dr. Daneva. Predsednik je otvoril sejo točno ob 11. uri. Seja je bila določena le za rešitev raznih formalnosti. Takoj po prehodu na dnevni red so turški delegati izjavili, da so dobili od svoje vlade instrukcije, da se smejo pogajati le z onimi balkanskimi državami, ki so podpisale premirje. Ker so Turki s tem predlogom skušali doseči, da bi se Grke izključilo od pogajanj, v kar pa ostali balkanski delegati niso hoteli privoliti, je bila seja odgodena na četrtek. Turški delegati so izjavili, da bodo o tem obvestili svojo vlado in upajo, da dobe do četrta nove instrukcije.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

London, 17. decembra. Danes ob pol 4. popoldne se je v palači zunanjega ministrstva pričela poslaniška konferenca evropskih velesil.

London, 17. decembra. Poslaniki so imeli včeraj pri zunanjem ministru Greyu sejo, na kateri je bila sprejeta splošna baza predstoječih pogajanj. Vsak sklep bo sprejet edino ad referendum. Razprave bodo tajne. Kakor kaže, se bo razpravljalo o najdelikatnejših vpraša-

njih. Upati je, da bo izmenjava mnenja napravila dober in pomirljiv vpliv na evropsko javnost.

Pariz, 17. decembra. Ministrski predsednik Poincaré namerava dne 20. t. m. v parlamentu odgovoriti na vprašanje, kako vlogo bo Francija igrala na poslaniški konferenci.

Berlin, 17. decembra. Po informacijah na kompetentnem mestu sta Nemčija in Avstrija edine v tem, da se na poslaniški konferenci razpravlja vprašanje trgovskega dohoda Srbije na Jadran. Pri tej priliki bo konferenca precizirala meje Albanije in tudi meje albanske obale.

Grki in Turki na morju.

POMORSKE BITKE PRED DARDANELAMI.

Atene, 17. decembra. Iz Tenedosa prihaja sledeče brzojavno poročilo: Včeraj zjutraj se je vršila med Dardanelami in otokom Imbros pomorska bitka s turškimi brodovjem. Boj se je začel ob pol 10. zjutraj. Turško brodovje je bilo ves čas pod zaščito trdnjavijskih topov. Po enourni kanonadi se je turško brodovje v neredu umaknilo v Dardanele. Ob treh popoldne je prišlo zopet do malega boja.

Preden pa je izgnil, je ošnil viteza še enkrat s pogledom, prekipelavočim sovraštva.

»Ah! Ponizal si me!« je zarenčal sam pri sebi. »Prišel si iskat na Dvor Čudežev svojega sina, pa hočeš doseči namen s tem, da bješ kra-
lju argotskemu v obraz... Ti si oče Manfreda, ki ga sovražim na smrt... No, dobro, videl boš, kaj stane človeka, ako si nakopije sovraštvo takšne kanale, kakor sem jaz!«

»Uh, nič več mi ni bilo prestat!« je vzkliknil Ragastan. »Kakšen ostuden in potuhnen banditski obraz! Kako morete uporabljati takšne luppe, gospod grof!«

»Veliki profos mora vedeti vse, in v to so mu dobra vsa sredstva... Toda vrniva se k vam, gospod vitez... Ali so Trikotove pripovedi, o katerih resničnosti sem poučen tudi jaz, izpremenile vaše naziranje?«

»Kajpak, priznati moram, da!« je rekel Ragastan in napravil tisti naivni obraz, ki se ga spominjamo iz prejšnjih časov, in ki mu je parkrat jako koristil v njegovih zapletljajih z Lukrecijo Bordžia. »Preudaril bom vso reč od kraja, in v par dneh mi bo čast priti semkaj, da vam naznanim zaključke svojega premišljanja.«

»Ali ste v Parizu za dolgo časa?« je vprašal veliki profos z zanimanjem.

»Za kake tri mesece nemara... In priznati moram, da se namerjam večkrat zateči k vam.«

»Razpolagajte z mano popolnoma,« je rekel Monklar z veliko vnemo. »Ravno prav, da se pomnim, gospod vitez: kje ste se nastanili? Saj razumete, ako izvem kaj novega o vašem sinu Ludoviku... saj je Ludvik, kaj ne da?«

»Da, to ime sva mu bila dala,« je rekel Ragastan in vztrepetal na tistem ob glasu velikega profosa.

»No, vidite, ako izvem kaj novega, je potrebno, da vas lahko obvestim ob vsaki uri...«

»Izborna misel! Najel sem za dobro treh mesecev dvorec v ulici Kanet, nedaleč od cerkve Notre-Dam.«

»To hišo poznam,« je dejal Monklar z začudenjem. »Velikaški dom je, last Monmoransijev, ako se ne motim...«

»Menda,« je rekel Ragastan preprosto. »Okolica je velikolepna, to moram priznati, a vendar še revno bivališče za gospo De Ragastan, ki je vajena prostranih in razkošnih palač italijanskih...«

Veliki profos se je naklonil brez odgovora. »Z Bogom torej, gospod grof,« je povzel Ragastan s prejšnjo dobrodušnostjo, »in nadejajte se kmalu mojega poseta...«

Grof Monklar se je naklonil iznova in iztegnil roko, vitez pa se je je doteknil s koncem prsta. — Izpreletelo ga je.

Ta roka je bila ledena kakor roka mrtvečeva.

Ragastan je zlezal naglo na konja in zdirjal z največjo naglico proti svojemu dvorcu.

Preden je minilo po njegovem odhodu pet minut, je sedel tudi veliki profos s svojo kočijo ter ukazal kočijažu, da naj ga pelje v Luvr.

Ravno v trenutku, ko so se zaprla kočijina vrata, se je približal s skljunčnim hrbotom Trikot, ki se je skrivaj dotlel za konjarno.

»Ali sem govoril tako, kakor je bilo treba, vaš svetlost?« je vprašal tiho.

»Da, dober spomin imaš; ničesar nisi pozabil. Oglasi se nocoj pri mojem oskrbniku in daj si odšteti deset zlatnikov; mož bo obveščen in ti bo ugodil. Samo, deli jih boš s Titom... Pravilno je, da se magradi vnetost tega fanta.«

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalej.)

Da, k očetu... Zahteval je od njega neko svoto denarja, ki jo je skrival ubogi starac, da je zajemal iz nje za svoje revne vsakdanje potrebe... Oče se je ustavljal, Manfred pa je segel po palici in začel mlati nesrečnega starca...

»Svojega očeta!«

»Da, gospod, svojega očeta!« je ponovil Trikot. »Mati ga je hotela braniti. Manfred pa je zdijval do skrajnosti, potegnil bodalo in zabodel ubogo ženo...«

»Svojo mater!«

»Da, svojo mater! Ravno v tem hipu sem dospel jaz na lice mesta, žal, da že prepozno. Uro nato je izdihnila nesrečnica svojo dušo. Manfredov oče je umrl čez tri mesece od žalosti nad tem strašnim dogodkom. Ali to ni grozno, svetli gospod?«

Trikotovo lice je bilo resnično ganjeno.

»Res je strašno,« je dejal Ragastan. »Toda povejte mi, ali je popolnoma gotovo, da sta bila tisti mož in tista žena oče in mati... onega Manfreda?«

»Zakaj bi ne bila?« je vprašal Monklar, upiraje oči v Ragastana.

»Ta zločin se mi zdi tako nasproten vsej človeški naturi...«

»Ah, gospod vitez,« je vzkliknil ironično veliki profos, »vidi se, da slabo poznate te reče, proti katerim se obotavljate potegniti meč! Zmožni so najhujših zločinov, in zgled,

ki vam ga je povedal pravkar Trikot, ni edini svoje vrste...«

Trikot je pokimal z glavo in nadaljeval: »Najslavesneje lahko zatrdim, da je bila Petruška Manfredova mati...«

»Petruška?«

»Da... žena čevljarja Petra... ki jo je Manfred umoril... Toda,« je dodal Trikot z naglunim smehljajem, »prepričan nisem, da je bil Peter Manfredov oče... ali vsaj, njegov edini oče... Pravijo, da je bila Petruška jako čedna ženska v svojih mladih letih...«

»Ze dobro, mojster Trikot,« da je ustavil Monklar, »podrobno mi ne potrebujeva... Gospod vitez, ali hočete dati temu možu svoje ukaze?«

»Nepotrebno je,« je rekel Ragastan in vstal.

»Kaj pravite?«

»Pravim, da se odrečem namenu, posetiti Dvor Čudežev.«

»V obup me pripravljate, zlahtni gospod,« je vzkliknil Trikot z žalobnim glasom... »Morebiti sem res nekoliko pretiral oblast Manfredovo in Lantnéjevo... Toda paziti hočem, da se vama ne zgodi nič hudega... ne bojte se.«

»Podla mrha!« je zamrmral vitez.

»To je izguba zame!« je ternal Trikot. »Za našal sem se na velikodušnost gospoda viteza, ki bi bil gotovo poplačal mojo vstrežljivost...«

Trikot je iztegnil roko, nesramno zroč na Ragastana.

»Z bičem bi te poplačal!« je mislil vitez sam pri sebi.

In obrnil se je k velikemu profosu.

»Ali se vam ne zdi, gospod grof, da ta kanala zlorablja vaše dovoljenje, da sme sopsi izsti zrak kakor midva?«

Monklar je zamahnil z roko, in Trikot je zbežal z vsemi znaki preplašene pokornosti.

Carigrad, 17. decembra. Porta objavlja sledečo brzojavko z dne 16. t. m., katero je prejel generalissimus Nazim-paša od poveljnika turškega brodovlja: **Danes ob pol 9. zjutraj** je turško brodovlje zapustilo Dardanele in se spuščilo v boj z grškim brodovljem. Obe eskadri sta streljali iz daljave 4000 do 7000 metrov. Naši častniki in mornarji so pokazali veliko junaštvo. **Grška križarka »Averov«** je bila trikrat zadeta; več topov je bilo uničenih. Ostale grške ladje so se oddaljile, potem ko so nekaj časa brezuspešno streljale. Naše ladje so, hvala Bogu, nepoškodovane.

Atene, 17. decembra. Atenska brzojavna agentura poroča: Po informacijah nekega potnika ruskega parnika **»Jeruzalem«**, ki je prišel iz Dardanel kmalu po pomorski bitki, sta bili v bitki dve turški ladji težko poškodovani. Potniki zatrjujejo, da so ostale grške ladje nepokvarjene.

Carigrad, 17. decembra. Danes zjutraj je prišlo pred Dardanelami do ponovne bitke med grškim in turškim brodovljem. Tekom ene ure je bilo opaziti, da je na sprednjem delu grške križarke **»Averov«** nastal ogenj. Križarka se je nagnila na desno stran. Ostale grške ladje so jo vzele v svojo sredo, nakar se je grško brodovlje umaknilo.

Atene, 17. decembra. V pomorski bitki, ki se je vršila danes, je bila turška oklopnica **»Hairedin Barbarossa«** šestkrat zadeta in nevarno poškodovana.

Atene, 17. decembra. Vse vesti, da so Turki v dosedanjih pomorskih bojih dosegli kake uspehe, so izmišljene. V obeh bitkah so zmagali Orki.

Atene, 17. decembra. Vrhovni poveljnik grške mornarice je dobil zaradi sijajne zmage grške mornarice pred Dardanelami čestitke svoje vlade.

BOMBARDIRANJE LUKE MOLIVOS.

Carigrad, 17. decembra. Včeraj zjutraj sta prišli dve grški ladji pred luko Molivos in zahtevali, da se vse tamošnje ladje odstranijo. Ker se ladje niso odzvale pozivu, so pričeli Orki luko bombardirati. Projektili so zadeli vsi zgradbe, kakor: Dette publike, carinski urad, dve skladišči, dve kavarni, neki hotel in neko pekarno. Izmed občinstva se nikogar ne pogreša. (Luka Molivos leži na otoku Mitilene. Op. ured.)

GRŠKA AKCIJA NA CHIOSU.

Carigrad, 17. decembra. »Alemdar« je dobil poročilo, da so Orki na Chiosu zopet izkrcali čete in topove. Pred Chios sta dospeli tudi dve grški torpedovki. Grška pomožna križarka »Makedonija« in neki torpedni rušilec sta udrila v luko Čezme in pozvala kajmakana in orožnike, da se ukrcajo. Ti so zahtevo odbili, nakar so grške ladje odplule, ne da bi podvzele kako posebno akcijo.

Poslanec Julij Kovacs pred poroto.

Prvi dan razprave.

Budimpešta, 16. decembra. Danes se je začela pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava proti poslancu Juliju Kovacsu, ki je, kakor znano, dne 7. junija t. l. izvršil v ogrski poslanski zbornici atentat na zborničnega predsednika grofa Tisza. Porotniki so večinoma sami obrtniki.

Grof Tisza je prosil, da se ga zasliši prvega, ker kot privatni soudeleženec ne more prisostvovati pravi.

Poslanca Kovacs zagovarjata dr. Polonyi in dr. Gonda. Dr. Polonyi stavi predlog, da se zasliši več novih prič in sodnih zdravniških izvedencev. Sodišče je odbilo njegove predloge.

Kovacs izjavlja, da se ne prizna krivim, ker je bil radi kršenja ustave in poslovnika silno vznemirljen. Na vprašanje, če osebno sovraži Tiszo, odgovori: »Da!« Izjavi, da je pisal kralju, kabinetni pisarni, Tiszi in svojim volikom in v pisnih opravilih svoje postopanje z veliko razburjenostjo radi kršenja ustave. Izjavlja, da nima nobenih dolgov in živi v ugodnih materialnih razmerah. Le za enega člana svoje družine, ki ima pol milijona premoženja, jamči za 96.000 K.

Popoldne je bila zaslišana cela vrsta prič, ki so govorili deloma za, deloma proti Kovacsu.

Drugi dan razprave.

V torek ob 9. uri popoldne se je nadaljevala razprava. Priča dr. Halmaj izjavi, da je bil na tribunah, a ni videl, da bi Kovacs na koga meril.

Priča Koloman grof Tisza ni prišel. Prečita se njegova izpoved v preiskavi.

Priča dr. Herzl izjavlja, da je bilo prvo Kovacsevo vprašanje, potem ko je prišel k zvesti, če grof Tisza še živi. Na vprašanje predsednika, če je Kovacs govoril o atentatu poprej s kom drugim, je izjavil priča, da je to izključeno. Nato opiše poškodbe, katere si je prizadejal Kovacs po atentatu.

Nato so izpovedali policijski zaupnik Šandor, detektiv in policaji. Pri prečitanih zapisnika izjavlja Kovacs, da ni točen.

Sodni izvedenci so izjavili, da je Kovacs samokres nesposoben, da ubije kakega človeka, ker strel ne doseže niti devet metrov.

Konec razprave.

Popoldne je govoril državni pravdnik in zahteval, da se Kovacs obsodi radi poskušnega umora. Zagovornika dr. Polonyi in doktor Gonda sta se opirala na Kovacsevo duševno zmedenost za časa atentata, vsled česar ne more biti odgovoren za svoje dejanje. Konečno je govoril še poslanec Kovacs sam, ki je iskreno in odkrito priznal svoj zločin, a zagotavljal porotnike, da je to izvršil v popolni duševni zmedenosti.

Sodišče je stavilo na porotnike dve vprašanji: ali je obtoženec kriv atentata in drugič, če je izvršil dejanje v takem stanju, da ne more biti za svoje dejanje odgovoren.

Oprostilna rabsodba.

Po kratkem posvetovanju so porotniki enoglasno zanikali vsako krivdo obtoženca, nakar je bil obtoženec oproščen. Državni pravdnik je prijavil svoj vzklic.

DNEVNI PREGLED.

Slovanske trgovske zveze z Balkanom. Vseučiliški profesor in državni poslanec dr. Masaryk je v zadnji dobi že parkrat potoval v Belgrad. Nemcem to ni všeč in se jeze. Namen svojih izletov pa je obrazložil dr. Masaryk sam brez prikrivanja. Doseči hoče zdaj, ko se je vojna s Turčijo zaključila zmagovalno in bo razširila prav izdatno mejo slovanskih balkanskih držav, boljše in živahnejše gospodarsko, trgovsko razmerje med Srbijo in Avstrijo. Seveda zanima dr. Masaryka predvsem slovanska Avstrija in njegova težnja je, »združiti idealizem z realizmom«, bratovsko slovo utrditi s kupčijskimi zvezami. Srbija bo morala osvobodeno in z orožjem pridobljeno ozemlje kultivirati in jo najprej tehnično osvojiti. Povsod bo treba zgraditi uradna poslopja, šole, bolnišnice, cerkve i. dr., kar bo vse zahtevalo ne le mnogo denarja, nego tudi raznega materiala in delavcev, uradnikov, tehnikov in sploh strokovnjakov. Zlasti ogromno dobav in ljudi bodo zahtevale zgradbe novih železnih, cest, mostov, predorov i. dr. Balkan se torej odpre Evropi in ji bo dal mnogo raznega zasluga. In profesor dr. Masaryk misli že danes, kako doseči za veliko in moderno češko industrijo prijateljske zveze med našo in srbsko državo, zlasti pa med Čehi in Srbi. Čehi imajo toliko različnih tovarov ter je njihova industrija toli bogata, da bodo mogli Srbi najti v kraljevini češki marsikaj, kar so doslej nabavljali pri svojih narodnih sovražnikih. Dobave pa se bodo poslej popetile. Češke banke hočejo delati kupčijo na Balkanu itd. Tudi Slovenci ne smemo čakati, da nas drugi, ki poznajo le slovanske »ušivce«, prehitijo. Nedavno smo čitali o nevarnem razpoloženju, ki je nastalo med srbskimi trgovci zaradi nesramnih poskov in zasmehovanj iz Budimpešte in od drugod. Čitali smo, da se hoče na zasebno inicijativno srbskih trgovskih in obrtnih krogov organizirati ves Balkan sporazumno za radikalen bojkot blaga vseh onih, ki preprečujejo vzlic sijajnim zmagam, pravično rešitev stvari na Balkanu. Toda ta predlog se ni izvršil, ker so se srbski trgovci podvrgli začasnemu intencijam taktike balkanskih držav. S tem se je odpravil vsak povod novih izzivov, bogati trgovci v Srbiji so dokazali, da so pametnejši kot razni nemški hujskači praznih žepov, Srbi

boljše, bi bila pa Hozana.

Mila: Ej, da bi šla jaz v tujino takole vsa svobodna in krepka, kakor si šel ti! Pa da bi tam lahko študirala. To bi bilo veselje in ponos.

Vladimir: No, saj lahko poizkusiš. Zakaj ne greš? Kaj samo govoriš?

Mila: No, tebi je že lahko, fant gre, kar gre, prosta je pred njim pot. A me moramo proti vetru. Veš, kaj se to pravi, vetru nasproti. Tako klubujoče, tako korak za korakom dobivati. — (Kratek odmor.) Ne, tega vi fantje ne veste, niti ne veste, kaj imate, ko lahko delate vse, kar se vam vzljubi. Vaš korak v življenje je tako prešeren, kakor krik v pomladnem jutru.

Stane: Da, res gospodična, saj ste včasih menili, da pojdete naprej študirati!

Mila: Da, menila, a ostalo je samo pri tem. Bilo je toliko zaprek, da jih nisem mogla premagati. No, da bi se vrnila taka domov, kakor se je Vlado, bi raje ne šla.

Stane: Da, da, prav imate, gospodična (Vstane. Proti Vladotu.) Z bogom, prijatelj.

Vladimir: Ostani. (Grdo ga gleda in mu kaže, naj ostane.)

Stane: Klanjam se, gospodična Mila. (Odide.)

3. prizor.

Vlado — Mila.

Mila: (Gre k Vladimiru, ki se ji umakne.) Oh, kako si se ti izpremenil.

Vladimir (Jezno.) Kaj da najdete na meni vsi samoto.

Mila: (Smeje se.) Ne jezi se, dragec. Smej se in bodi vesel, da si zopet tukaj. (Zaupno.) Meni se zdi, da je vse lepše, kar si se vrnil.

hočejo še počakati, ali se vendar izmočujejo gotovi širokoustneži. Bolj kot bi bil gotovo najostrejšo orožje. Z ničemer ne kaznuješ nesramnega agenta huje, kakor če mu zaloputneš svoja vrata pred nosom. Ves fanatizem, vse sovraštvo, vse zaničevanje se razkadi, ko gre za — kupčijo! Toda srbski trgovci so se za sedaj modro podredili taktiki srbskih državnikov in zato bojkota niso proglasili. Gotovo pa je, da balkanske države ne bodo pozabile vseh vnebovpijočih krivic in lopovščin, ki se zgrinjajo nad njimi že par let, prav posebno pa v zadnjih mesecih. Na vse te strašne žalitve in na vse ogromne škode, ki so jim jih prizadeli besni hujskači, bodo znali balkanski državniki in finančniki najti tak odgovor, ki bo najzadnejši. Ta položaj, ki so ga zakrivali nemški in madžarski žurnalisti, je avstrijskim Slovanom ugoden. Zato pa je treba, da se ta položaj izrabi tudi v korist Slovincem. Naše slovenske dežele leže Balkanu pred durmi; trgovsko razmerje bo torej tehnično najlažje. Vprašanje nastaja le: kje je slovenski posredovalec, ki opravi isto, kar je opravil prof. dr. Masaryk in je še pred njim pripravil tudi posl. Klofač? Združujmo tudi Slovenci idealizem z realizmom in kujmo železo, dokler je vroče! Sapienti sat.

Kaj je s službeno pragmatiko? Tako se sprašujejo v tesnobni skrbi državni uradniki. Za vsa možna vprašanja ima smisla parlament, za zahteve vojne uprave se bijejo bitke noč in dan v odseku in v plenumu, govori in govoriči se strašno veliko in grozno važno, a — uradniki morajo čakati. Vladi se ne mudi in poslanecem tudi ne, uradnik pa trpi in molči! Kranjski deželni uradniki imajo že dolgo najmodernejšo službeno pragmatiko, ljubljanskim magistratnim uradnikom pa se obeta do 1. januarja 1913 časa primernejša službena pragmatika. Obeta jo pač tudi še nekaj let vlada. Od obljube do izvršitve je res strma pot. Škoda, da nimamo nobenih novih volitev. Potem bi se z uradništvom postopalo drugače.

Nesramnost kranjskega deželnega odbora, pod tem naslovom poroča češki »Čas« sledeče: Kranjski klerikalni deželni odbor je razveljavil sklep ljubljanskega občinskega sveta, ki je podelil štipendije dvema slovenskima docentoma dr. Rostoharju in dr. Nachtigallu, in sicer z izgovorom, da nista znanstvenika. Da ta korak deželnega odbora nima stvarne podlage — je jasno, kajti odločiti o tem, kdo ima znanstveno kvalifikacijo, je stvar univerze, ne pa deželnih odborov. Dr. Rostohar in dr. Nachtigall imata že kot vseučiliška docenta kvalifikacijo ki jo zakon zahteva, sicer bi ju niti praška niti dunajska univerza ne sprejela kot docenta. Zelo bolesto mora uplirati na vsakega poštenega človeka, da posl. Korošec na Dunaju interpellira napčnega ministra, v kakem štadiju so priprave za slovensko vseučilišče — kranjski deželni odbor pa se pri tem izkaže s takim protikulturnim činom. Seveda minister o teh pripravah ni hotel niti govoriti, tudi mu ni bilo treba — kajti namesto njega je odgovoril kranjski deželni odbor s svojim sklepom. Slovenski klerikalci so se dali zapeljati iz osebnega sovraštva proti dr. Rostoharju, ki je voditelj mlade slovenske napredne generacije, k temu nerazsodnemu dejanju. Razmere na Slovenskem so neznosne in vidi se, da je boj napredne stranke proti klerikalnemu terorizmu in njegovi korupciji zelo težak. Omenjamo k temu še to, da imata oba docenta državno štipendijo, ki je ne dobi nihče, kdor nima znanstvene kvalifikacije. Konečno smatramo sklep deželnega odbora kranjskega za razžaljenje praške in dunajske univerze — ki bi si je ti dve univerzi ne smeli dati dopasti. — Tako sodi češki list o naših klerikalcih.

Podčetrtek. Tukaj se je ustanovila v nedeljo 14. t. m. podružnica sv. Cirila in Metoda. Otvoril je zborovanje gosp. Arnšek, učitelj iz Olimje in dal besedo potem g. Begu, kateri nas je v jednatih besedah navduševal in podučeval o tej tako koristni družbi. Ljudstva je bilo lepo število, vse je bilo navdušeno, saj je pa tudi ta ustanovitev za tukajšnji trg in okolico velikega pomena in lahko upamo, da tudi naš kraj se bo zjasnil, pregnani bodo črni oblaki in solnce bodočnosti nam bo lepše zasijalo. — Članov je 35 pristopilo. Izvoljeni so: Predsednik: dr. E. Breschar; podpredsednik: gosp. Jakopina Franja; tajnik: V. Jerin; namestnica: Slava Lavrič; blaginjak: R. Arnšek; namestnica: Justa

Bač; odborniki: Anton Cvetko, Valentin Čokl, F. Jelovšek, Režika Soltar; namestniki: Ivan Stravs, A. Volavšek, Marija Cvetko, Mimka Amon. Preglednika računov: Fran Amon, Milka Sirca.

Lov na Ribničana. France Levstik je pošten rešetar in je doma iz Ribnice. Ker dela samo »silho« robo, postane večkrat želen, kar se mu pa ne sme zameriti. Že zato ne, ker je iz Ribnice doma. Svojo obrt pa opravlja v Nevljah, v kamniški okolici. Tam pridno dela svoja rešeta in tupaat pogleda seveda tudi v kozarec. Tako je srkal sladko vince tudi dne 15. oktobra v Resnikovi gostilni v Podgorju. Ko ga je spravil svojo mero pod klobuk, se je počasi dvignil izza mize in se je napotil nekako težkih korakov proti domu. V veži gostilne je srečal dva nova gosta, ki sta se pripeljala iz Kamnika. Ta gosta sta bila posestnika Jože Rems iz Nevelj in neki Vidic. Novo prišla gosta sta se pozdravila z Levstikom, katerega imenujejo tam ljudje navadno Ribničana in sta stopila v gostilniško sobo, dočim je šel Levstik iz gostilne. Pred krčmo pa je isti čas stal konj z vozom, na katerem sta se pripeljala Vidic in Rems. Konj je bil samo privezan pred hišo in ne odprežen. Ko je Levstik konja zagledal, se je ozrl na svoje trudne noge, pomislil je na težavno pot domov in je globoko vzdihnil: »Kako lepo bi se bilo peljati v tem vozu!« Kmalu pa je sklenil, da se mora na vsak način udeležiti te prijazne vožnje. Odvezal je kratkotalo konja, sedel je na voz in je pognal. V srcu pa si je mislil: »Ko pridem od onega klanca, se bom pa ustavil in počakal onadva, ki sta v gostilni.« Eden izmed njiju je lastnik voza in konja. In voz je lepo oddrčal po cesti. Onadva možakarja v gostilni pa sta brezskrbno pila vino in praznila kozarec za kozarcem v božjem strahu. Niti na misel jima ni prišlo, da se je Levstik z vozom oddal. To jima je naznanil šele gostilničar Resnik, ki je stopil v sobo. Jože Rems je takoj planil pokonci, pa haid za Ribničanom. Ker pa se mu samemu ni ljubilo iti lovit, je stopil k posestnikovemu sinu Jožetu Novaku. »Ribničan se je odpeljal z vozom in s konjem, pojdi, ga greva lovit!« Ko ga dobiva, ga bova pošteno pretepla!« Pa sta šla. Med potjo sta se lovčema pridružila tudi posestnikova sinova Franc Kregar in Lojze Simenc. Z združenimi močmi in s silnim pogumom so jo udarili vsi štirje za pobeglim Levstikom. In dohiteli so ga slednjič na poti. Levstik je lepo sedel na vozu in je kimal z glavo, od zavžitega vina težko. Tu so nenkrat skočili vsi štirje lovci k Ribničanu. Jože Novak je prijel konja za uздо, Simenc in Kregar sta zvelika Ribničana z voza in Jože Rems, ki je bil oborožen s palico, je to neusmiljeno zavijtil in udaril Levstika po glavi. Udarce je bil tako močan, da se je Levstik onesvestil. Ko so imeli nad vse hrabri lovci Ribničana na tleh, so ga začeli od vseh strani suvati in tepsti. Posebno posestnik Jože Rems je bil grozno bojevit. Neprestano je vijtil palico in spodbujal fante: »Le dajmo ga še!« Fante pa so tako sklenili, da jih ima Ribničan že dovolj na hrbtu in da je že čas, da ga pustijo pri miru. Sklenili so to, izvršili in odpeljali voz s konjem nazaj lastniku Vidicu. Ko je Vidic slišal, da Ribničan leži na travi, mu je nenadoma zavrela kri in tudi on se je hotel maščevati nad Levstikom, ki se je kar tako, meni nič, tebi nič odpeljal z njegovim vozom in s konjem. Povabil je one tri fante Novaka, Simenca in Kregarja, naj gredo z njim za Ribničanom, kateremu hoče tudi on oddati svojo poročilo klofut. Rems je bil takoj po prvem spopadu odšel mirnega srca in čiste vesti domov. Ko so prišli ti štirje lunaki na mesto, kjer je ležal Ribničan, je skočil Vidic k njemu in ga dvakrat obdrl z zausničico. Slednjič pa se je Levstik, ki je ležal na travi, poln manjših ran in z zlomljenim členkom desne noge, vendar fantom in Vidicu zasmilil in s skupnimi močmi so ga prenesli v hišo. Ker je zadobil Levstik pri prvem spopadu več lahkih in eno težko telesno poškodbo na nogi, so stali hrabri lovci, ki so ga tako neusmiljeno pretepli, včeraj pred deželnim sodiščem, ki je obsodilo Jožeta Remsa, kot glavnega krivca, na dva meseca težke ječe, fante: Jožeta Novaka, Lojzeta Simenca in Franceta Kregarja na en mesec težke ječe. Poleg tega bodo morali obtoženci Levstiku plačati še 100 K za bolečine, 70 K za zamujeno delo in 26 K za zdravniško pomoč. Drugič pa naj hodijo še Ribničane lovit!

MARJA G.:

Vrnitev.

(Dalje.)

Vladimir: — Majhna usluga. — Stane: — Da bi ti pomagal prevariti deklico! Nikdar. Poiskal bi družega. — (V tem hipu nekdo potrka in Mila vstopi.)

2. prizor.

Vladimir, Stane, Mila.

Mila: — Zdravo ljubček. — (Zapazi Stane, osupne, v navadnem tonu dalje.) Dober dan, gospod.

Stane in Vladimir: — Klanjam se gospodični.

Vladimir: — (ji gre nasproti in ji da rezervirano roko.)

Vladimir: Sedi, Mila. (Sede.)

Mila: No, si se že spočil. Kako ti zopet ugaja domovina.

Vladimir: Tako, tako — lepše je bilo tamkaj, a navaditi se bo treba.

Mila: Jaz sem pa mislila, da si se vrnil ves vesel in pogumen k nam, da boš vriskal in pel — pa se tako klavrn držiš! Kaj mi je Stane, veste vi?

Stane: Tujina ga je prepojila s svojim duhom. Tujina. Ne zna več po naše misliti, vse stvari presoja z njenega stališča.

Mila: In ti si se dal omamiti tujini, ti, na katerega smo vsi zaupali in največ dali.

Vladimir: Ah, kako ste sitni, kako ste še majhni. Malce se človek izpremeni, pa je že Sodoma.

Stane: Da, če se na slabo, če bi se na

kakor nekda. A zakaj nočeš? Čemu nočeš, da bi se srečala najina pogleda? Mar ni več solca v tvojih očeh, mar si prinesel s seboj temo in zlo. Vlado, slutim nekaj — Vlado, daj, pogled me, prosim te — Vlado — — —

Vladimir: (vstane in gre po sobi gori in doli.) Ah, daj mi mir. Zaspan sem, ne morem gledati tako bistro.

Mila: Zaspal? Ah, ne govori tako! Zdaj te vidim, v tvojih očeh je nekaj tujega, nekaj meni neznanega. Kaj skrivaš pred menoj. (Gre k njemu.)

Vladimir: (se bori sam s seboj, nato jo objame in poljubi, ter posadi na divan.)

Duška sladka, nič ni, nič. Samo dozdeva se ti, zle misli so te obšle in na meni vidiš urenjenje. Odpodi zle misli in poklič, govori mi nazaj solnce moje, moje ljubce, Govori mi lepo, z izbranimi besedami, kakor si včasih — da bom — da bom — vsaj za trenutek — — — še zaživel ono lepo — — — ljubezen. Zapoj mi dušica — — — zapoj ono sladko — čuda — — — da bom zasnival na tvojih lepo melodijo — — — da bom zasnival — prsih — — — mogoče — — — mogoče zadnjikrat — — —

Mila: (Zakriči in plane pokonci.) Zadnjikrat? A kaj govoriš!

Vladimir: (Jo potegne nazaj in s poljubi prekine nadaljne izbruhe.) Mile so besede. Ne veruj jim dragica. Kaj so besede. Saj vrnil sem se, vrnil domov in šele sedaj občutim, ko imam tebe, da sem res doma. Preje nisem vedel — — — pozabil sem skoro, kaj hrani domovina zam. Mila, sladka je tvoja beseda, govori, govori lepo in dobro, da pozabi moja duša vse zlo — — — lepa in mehka je tvoja beseda in boža in tolaži bolno dušo — — — Mila!

Dragi, pogled mi v oči, tako lepo in zaupno.

Svojega otroka umorila. Porotno sodišče na Dunaju je te dni obsodilo 19letno dekle Regina Hofstätter na štiri in pol leta težke ječe, ker je umorila svojega deset let starega otroka.

Polkovnik se ustrelil. Kakor se je pričelo iz Budimpešte, se je ustrelil v Eperiesu polkovnik Anton Wallenta. Vzrok samomora je neznan.

Otroško zavetišče pogorelo. V Trautenbergu pri Castelu je te dni popolnoma pogorelo tamošnje otroško zavetišče. V zavodu je bilo 30 gojencev, kateri so se vsi rešili. Kot vzrok požara se navaja, da so se vnele saje v dimniku.

Vlak ga je povozil. Te dni je povozil vlak delavca Navšika. Težko ranjenega je našel na železniški progi čuvaj Kacer. Navšika so prepeljali v deželno bolnišnico.

Nesreči. 18letni hlapec Ludovik Peindl je padel predvčerajšnjem s svojega voza in si je zlomil levo nogo. Prepeljali so ga najprej v vlak in nato z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. — 25letni skladiščni delavec Anton Vučki je padel iz male hišice železniškega voza na progo in si je poškodoval pri padcu hrbtenico.

Ljubljana.

— **Izredna seja občinskega sveta ljubljanskega** je v ponedeljek 23. decembra. Prva točka dnevnega reda je zvišanje obrestne mere za vloge pri Mestni hranilnici ljubljanski od 4 in en četrt na 4 in pol odstotka.

— **Poročilo dr. M. Rusa** je moralo danes vsled pomanjkanja prostora izostati. Pride jutri.

— **Afera Prochazka** je torej končana. »Dan« je o tem že davno tako poročal, kakor se sedaj glasi uradno poročilo, toda bil je konfisciran. Bridka usoda je hotela, da smo imeli obravnavo pred sodiščem vsled naših konfiskacij ravno predvčerajšnjem, ko je izšlo vladno poročilo — in glejte, naša konfiskacija je bila potrjena. Ko si je Figi Lipe dovolil par šal na lažnjive nemške liste, je bil konfisciran. Tako je imela laž nemških listov svobodno pot v svet, dobra šala, ki je z istimi besedami le laži zavračala, pa je bila konfiscirana. Opravičeno je pri tem rekel zagovornik »Dneva«, da ne nemške laži delale v državi več hude krvi, nego poštna poročila slovenskih listov. Mi smo bili konfiscirani, oni pa ne. Gosp. državni pravdnik je namreč tega ruma, da listi ne smejo s kritiziranjem jemati domači diplomaciji ugled. Vprašamo: kje pa je ugled sedaj, ko je afera Prochazka uradno pojasnjena tako, kakor smo jo mi pred 14 dnevi pojasnili. Da, ugled države in diplomacije je lepa stvar — toda s takimi lažmi, ki so šle z nemškimi listi nekonfiscirane v svet, tega ugleda ne bomo rešili. Ko smo si upali očitati nemškimi listom laži in blamažo, smo bili konfiscirani — sedaj pa uradno poročilo molče priznava, da je bilo pisanje nemških listov laž in da ji je sledila blamaža. In vendar je sodišče tudi to našo konfiskacijo potrdilo. Da, v sedanjih resnih časih je treba imeti obzire na marsikaj — toda to velja samo za druge, za nas ne — zato, se nismo čudili, da so bile vse konfiskacije potrjene.

— **Gostilničarjem ljubljanske okolice.** V ponedeljem in zimskem času prireja ljubljanci radi v večjih in manjših družbah izlete v ljubljansko okolico. Pri tem se pa pogosto zgodi, da se ne vedo kam obrniti — oziroma zaidejo kam, kjer so slabo postreženi — nasprotno pa ima kak gostilničar pripravljene kolone, dobro vino, godbo itd. pa gostov ni, ker ne vedo zanj. Zato smo se odločili, da bomo prinašali vsako nedeljo seznam onih gostilen, ki se bodo priključile in nam naznanile, kaj se pri njih posebej v nedeljo dobi. Tako bo ustrezno izletnikom, ker bodo imeli vsako nedeljo na izbiro izletov, gostilničarjem pa tudi, ker bodo na ta način ljubljanski gostje zanje izvedeli. Gostilničarje prosimo, da nam pošljejo svoje oznanilo do sobote jutraj, da pridejo v nedeljski seznam. Priporočali bomo le dobre narodne gostilne.

— **»Zveza dramatičnih društev«** ponovno vabi k pristopu vsa društva, ki se pečajo s prirejanjem gledaliških predstav. Nameni in cilji, ki si jih je začrtala »Zveza«, so bili že svoječasno objavljani v slovenskem časopisu, opozoriti hočemo samo še na to, da bo glavno njeno izdajanje »Tilijev«, ki je nujno potrebna. Tudi opozarjamo društva, da prenehajo s 1. januarjem 1913, torej v najkrajšem času, vsa v »Zvezi« včlanjena društva, med katerimi so zlasti ona dramatična društva brez izjeme, izposlovati svoj gledališki material nevladanim društvom. Obenem prosimo vsa društva, ki še niso odgovorila na Zveziško okoliščico, da to store kakor hitro mogoče. Vse potrebne informacije daje Zvezin tajnik prof. J. Berce v Ljubljani, Bleiweissova cesta 22.

— **Pravljice.** Tiskal in založil Drag. Hribar v Ljubljani. — Devet mičnih povesti, ki bodo brez dvoma ugajale vsakemu, izmed naših malčkov, krasi štirinajst umetniških, otroških domisljic kar najprimernejši slik znanega hrvaškega slikarja Ljubomira pl. Babiča. Pravljico o Zlatolaski je napisal češki pisatelj Karol Jaromir Erben in tuje slike k tej so dela češkega umetnika dr. Schreinerja. Pravljice o Zlatolaski v vsej svoji milini in lepoti z zlatimi do tal segajočimi lasmi, druga čarobnega kralja, tretja razumnega Jurčka in dvanajst kraljevih hčera, četrta pa Zlatolasko kot nevesto na belem konjicu. Pa tudi ostale pravljice so okrašene prav tako okušno, tekstu kar najprikladnejše, kakor da sta umetnika vedela, kateri godek bo najbolj vplival na otročja srca. Te pravljice so pač pravi biseri med mladostnimi spisi, založnik Dragotin Hribar pa je knjigi preskrbel tudi krasno opremo, da je to pač božično darilo, ki ga najtopleje priporočamo v nakup. — Cena knjige je 5 kron, s poštnino 30 v več.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani** naznanja svojim članom, da smejo biti v smislu deželne zakona z dne 31. oktobra 1905 v nedeljo dne 22. t. m. vse trgovine od 7. ure zjutraj do 12. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne odprte.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani** opozarja vse one svoje člane, ki izvršujejo trgovino z žganimi opojnimi pijačami, da morajo pristojbino za to obrt plačati v smislu zakona z dne 23. junija 1881 polletno naprej. Pristojbina za I. polletje 1913 zapade najkasneje do 31. decembra 1912 pri finančni blagajni. Zamuda tega roka se obično denarno kaznuje.

Ciril-Metodova družba sestavlja bilanco za vsako solčno leto. V sled tega se podružnice pozivljajo, da svoje prispevke odpošljejo vodstveni blagajni do 25. t. m. Ciril-Metodova družba ima v zalogi še veliko božičnih razglednic. Naročila sprejema družbina pisarna v Ljubljani, Narodni dom.

— **Društvo nižjih mestnih uslužbencev** naznanja, da priredi dne 5. januarja 1913 svojo I. predpustno veselico v Mestnem domu, na katero se blagovolijo cenjena društva ozirati.

— **Napredno politično in gospodarsko društvo za I. šolski okraj** priredi v soboto dne 11. prosinca 1913 v »Mestnem domu« svojo predpustno veselico, na kar se cenjeno občinstvo že danes opozarja.

— **Kinematograf »Ideal«**. Danes zadnjikrat senzacijna drama »Večne priče«, ki je vsled presenetljivega dejanja povzročila najgloblji vtisk. — Poleg čudovitih naravnih prizorov je videti porabo kinematografskih žarkov pri umobolnih, kateri žarki tako učinkujejo na očesno živce, da se občutki prenesejo na možgane, s čimer se zbudi sponin na preteklost in tako doseže ozdravljenje. V petek »Pravica proročenost« drama v II. dejanjih.

Trst.

V. redni občni zbor N. D. O. v Trstu. Pri veliki udeležbi se je vršil v nedeljo predpoldne v društveni dvorani N. D. O. V. redni občni zbor »Narodne delavske organizacije«. In marsikomu je šinila pri tej priliki ona doba pred oči, ko se je ustanovljala pred petimi leti N. D. O. Zalostne razmere so bile takrat. Slovenskega delavca, ubogega trpinca, se je preziralo in zatiralo na vseh koncih in krajih in noben se ni zavzel zanj. Se, ko je nastopila N. D. O. se je začelo obračati na boljše. Velikansko bojev gibanje je imela N. D. O. od svojega prvega začetka. Lahko pa odkrito rečemo, da se niso vršili takšni boji in taka gibanja pod nobenim drugim, pred nobenim prejšnjim odborom, kakor pa pod letošnjim. Izvoljen je bil na izvanrednem občnem zboru dne 14. januarja t. l. Niemu na čelo je stopil dr. Kisovec. In od tistega časa do sedaj, do današnjega dne, so se vršili neprestano hudi boji. Nasprotniki so planili po N. D. O. in so jo hoteli ugonobiti. Na eni strani socialni demokratje, na drugi italijanski nacionalci in kruti kapitalizem — vse je planilo združeno na N. D. O. Toda N. D. O. se ni ustrašila neštevilih nasprotnikov, ampak je korakala pogumno in odločno naprej. Branila je ubogo slovensko delavstvo povsod, pri vsaki priliki, proti vsakomur. Kdo se ne spominja na veliko zidarsko gibanje, na gibanje delavstva v škedenjskih plavžih in v Lloydovem arzenalu, posebno pa na boje delavstva v tovarni »Linoleum«. Pred tovarno »Linoleum« je slovensko delavstvo demonstriralo proti neumiljenemu kapitalizmu, ki je planil po organizaciji delavstva in jo hotel uničiti. Toda ni se mu kaj takega posrečilo, vodstvo N. D. O., za katerim se nahajala velikanska masa slovenskega proletarijata, je vodilo boj do skrajnosti. Socialni demokratje pa so celo stali na strani kapitalističnih oderuhov ter hujskali proti edini zastopnici jugoslovanskega proletarijata. Boji so se vršili na vsej črti in se sedaj še vrše. V čistilnici petroleja v Škedenju bije N. D. O. že dalje časa hud boj za skrajšanje delavnega časa — in tudi uspehi bo gotov, dasiravno socialni demokratje delajo propagando proti N. D. O., namesto da bi solidarno nastopili z njo. Boj se vrši sedaj tudi pri postiljonih. Na nedeljskem pogajanju se je doseglo velike udobnosti, tako glede povziranja plač, kakor glede okrajšanja delavnega časa itd. Do danes se za njih ni zmenil nihče: šele N. D. O. jim je priskočila na pomoč. Uspeh pri tem gibanju bo velik. Naj podamo tu na kratko poročilo o nedeljskem občnem zboru deželne organizacije N. D. O. za Trst. Občni zbor je otvoril predsednik N. D. O. dr. Vekoslav Kisovec. V svojem nagovoru je poudarjal, da so bili takrat, meseca januarja, ko je prevzel vodstvo organizacije, za N. D. O. zelo kritični časi. Vse je že govorilo, da propade N. D. O. toda odbor se je z veliko vnemo poprijel dela. In začela se je N. D. O. hitro razvijati, njena moč je v kratkem silno narasla. Veliko gibanj smo imeli. Treba je bilo vedno intervenirati v korist slovenskim delavcem. Odbor je tudi nastopil za obrtno šolstvo ter volitve v »Delavsko zavarovalnico proti nevarnostem«. Ker je imel v Trstu mnogo opravkov, ni mogel posvečati večje pozornosti zunanjim podružnicam. Zato je sedajni odbor sklenil, da se mora izvoliti tekom enega meseca še en centralni odbor, torej širši centralni odbor, ki bo opravljal bolj socialno duševno delo. Govornik omenja tudi posredovalnico dela, ki je bila ravnokar potrjena od ministrstva. Sedaj je N. D. O. v Trstu močna in njena moč narašča dan za dnem. Ni se torej posrečilo prorokovanje nasprotnikov, ampak ravno nasprotno je. Sedaj, ko bosta v Trstu dva centralna odbora, bo tem bolj mogoče ustrežati željam slovenskega proletarijata in N. D. O. bo še bolj naraščala. Tajniško poročilo je podal tovariš Dragotin Štolfa. Iz poročila posnamemo, da je imel odbor 51 rednih in 7 izred. odborovih sej. N. D. O. je sklicala tekom 11 mesecev 73 javnih, 49 društvenih shodov in 109 sestankov; I kongres radniških strokovnih organizacij in I konferenco. Priredila je mnogo manjših izletov. Izlet v Gorico je vladal prepovedala. Prvega maja se je vršil velik manifestacijski shod, nato obhod po mestu z godbo in zastavo; popoldne pa veselica. Dne 1. septembra se je vršila petletnica N. D. O. Ob tej priliki so priredili ljubljanci izlet v Trst. Vršil se je manifestacijski shod, na kolodvoru pa sprejem: popoldne pa kongres in veselica. Veliko shodov se je priredilo radi obrtnih šol in

»Del. zavarovalnice proti nevarnostem.« Tudi na izobrazbo se je gledalo. Priredilo se je nešteto predavanj. Čitalnica in knjižnica dobro uspevata. O priliki izleta čeških narodnih socialstov je bila tudi velika manifestacija; N. D. O. je preskrbela Čehom brezplačna stanovanja. N. D. O. ima v Trstu 4000 članov, toda rednih je med 4000 3000. Skupno s podružnicami šteje N. D. O. 6000 (šest tisoč) rednih članov. Toda velika je masa slovenskih delavcev, ki so podporni člani N. D. O. ali pa vsaj simpatizirajo in stoje zvesto na strani N. D. O. Izrečena je bila zahvala »Edinosti« in »Dnevu«. Blagajniško poročilo je podal tov. Žiherni. Deželna organizacija za Trst je imela v minulem upravnem letu 37.552,83 kron prometa. Društveno premoženje se je pomnožilo za 1440 K. Promet podpornega zaklada v minulem letu K 5545,02. Premoženje istega se je pomnožilo v minulem upravnem letu za 2413,82. Skupna pomnožitev v minulem letu znaša 3853,82 K. Ker je bila že 1. ura popoldne, je moralo obširno poročilo strokovnega tajništva o strokovnem gibanju odpasti. Dr. Josip Mandič se je v imenu nadzorstva zahvalil odboru, zlasti pa predsedniku dr. Kisovcu, strokovnemu tajniku Brandnerju in blagajniku Žiherni; predlagal je tudi, da izreče vsem zahvalo cel občni zbor, kar se je tudi izvršilo v velikem navdušenju. Zadnja točka je bila volitev odbora. Vsi so izrazili željo, da naj vodi organizacijo tudi za naprej obstoječi odbor. Ker večina odbornikov ni marala več sprejeti težkega naloga, se je izvolilo novi odbor. Zbrani so po vsej sili hoteli, da prevzame predsedstvo dr. Kisovec. Umirili so se šele nato, ko jim je obljubil, da prevzame mesto v centralnem izvrševalnem odboru, ki se ga bo volilo na kongresu, ki bo v enem mesecu. Izvoljen je bil sledeči odbor za deželno organizacijo N. D. O. Trst: Za predsednika: Dragotin Štolfa, uradnik. V odbor: Emil Petrič, uradnik; Josip Znidarski, uslužbenec; Josip Sajina, kovač; Jernej Štok, uslužbenec; Edvard Besednjak, delavec; Jakob Renko, delavec; Henrik Pečenko, zidar; Josip Pečar, pekovski pomočnik; Alojz Žerjal, uslužbenec; Tomaž Škerjanec, zidar. Za namestnike odbora: Martin Škrinjar, uslužbenec; Karel Morel, zidar. Nadzorstvo: dr. O. Rybář, odvetnik in državni poslanec; Josip Kožuh, uslužbenec; Josip Mladovan, delavec. Namestniki nadzorstva: Ciril Hočevar, delavec; Anton Rustja, uradnik. Pregledovalci računov: dr. Just Pertot, zdravnik in deželni poslanec; dr. Andrej Sosič, odvetniški koncipijent; Ivan Duter, uradnik. Razsodišče: Dr. Vekoslav Kisovec, odvetniški koncipijent; dr. Josip Mandič, kazenski branitelj; Ivan Marc, delavec. Omenjamo, da je bil navzoč na občnem zboru tudi delegat bratske »Zveze jugoslovanskih železničarjev«. Občni zbor je zaključil novoizvoljeni predsednik ob pol 2. popoldne.

Postiljoni na javnem shodu ogorčeni radi laži dr. Antona Pretnerja. Na javnem shodu, ki se je vršil v torek, 17. t. m., v konsumnem društvu v Rojani, so postiljoni med drugim tudi ostro in energično protestirali proti lažem narodnega advokata dr. Antona Pretnerja, ki jih je »spravil v javnost v torekovi številki »Dneva« pod rubriko »Trste. Postiljoni so konstatirali na javnem shodu, da je bilo vse to res, kar je pisal »Dan« v sobotni številki prejšnjega tedna pod »Gibanje postiljonov.« — »Shod v hlevu.« — »Narodno delo dr. Pretnerja.« Nadalje so poudarjali, da so to pripravili tudi dokazati od prvega do zadnjega — in še več. Dr. Pretnerju se zdi plača postiljonov previsoka, drugače bi v svoji izjavi ne dejal, »tudi ni res, da imajo postiljoni le toliko plače na mesec.« (Veliko imajo, kaj ne dr. Pretner?) »Dan« je pisal, da imajo postiljoni 95 kron plače na mesec. Vzel je povprečno številko. Mi pa povemo dr. Pretnerju, da je pri Dolencu ena četrtna postiljonov, ki ima samo 90 kron na mesec. Drugi imajo po 95 kron in nekaj jih je po sto kron. Mi smo vzeli srednjo številko in imeli smo prav. Bilo bi pač dosti žalostno, če bi postiljoni ne znali, koliko plače imajo. Pa še nekaj! V svoji izjavi pravi dr. Pretner, da ni rekel, »pa še obrtnega nadzornika se je napadalo v listih« ampak da se je udeležil shoda le zato, da bi pomagal urediti delavni red za postiljone. Gospod dr. Pretner, postiljoni pa prisežejo, da ste se Vi izrazili v hlevu na »shodu«, da ne more priti do delavnega reda, ker je to premajhno podjetje in je pod drž. kontrolo. Nadalje ste rekli, da so postiljoni na Dunaju slabše plačani kakor pri Dolencu. Rekli ste tudi, da imate tozadevne dokumente s seboj, toda pokazali jih niste, ker je bilo pretemno v hlevu. — O, in glede štrajka in vojakov se boste morda tudi spominjali. En postiljon Vam je napravil, ko ste govorili o vojakih celo medklic, »vojaki bodo samo za en čas« — in Vi ste odgovorili: »Potem pa vzamemo Furlane, oni bodo še cenejši.« To je odgovor postiljonov na laži dr. Pretnerja. Če hoče še izzivati — svobodna mu pot.

Postiljonom se povzija plače s 1. januarjem za 10 kron na mesec. Na shodu v torek se je poročalo o pogajanjih. Dosegal se je doseglo 10 kron povzika na mesec za vsakega postiljona in sicer s 1. januarjem naprej. Nadalje se uredi delavni red, ki ga ni bilo do danes. Za uspeh se imajo zahvaliti »Nar. delavski organizaciji«, ki je odločno vodila boj proti izkoriščevalcem. Boj še ni končan, ampak se že nadaljuje. Postiljoni se morajo poddržati! Tozadevno se bo ostro nastopilo. Vsega, kar so zahtevali, so danes seveda niso dosegli, toda uspeh je precej velik. Oni pa so zato tudi hvaležni »Narodni delavski organizaciji«, zlasti pa voditeljem sedanjega gibanja, kar so tudi pokazali na shodu. Boj se bo torej še nadaljeval, da končno dosežejo postiljoni res to, kar jim gre za njihov trud! Edino je N. D. O. se bojuje za ubogo slovenske trpine, zato pa je tudi njihova dolžnost, da se je oklepajo, da se je trdno drže. Povdarjamo, da so bili organizirani postiljoni šele dva meseca v N. D. O. in že se je potegnila za njih in jim priborila uspehe. Slovenski delavci, vsi v »Nar. delavsko organizacijo«!

Zadnjič sem jo mahnil proti Ljubljani. Sicer pravijo, da vozi zdaj dolenska železnica nekaj hitreje, nego višnjijski polž — vendar sem šel rajši peš, ker spotoma človek vedno kaj novega vidi in sliši. Tako sem hodil spod Ivančje Gorice proti Višnji Gori in sem premišljal o novih in starih časih.

Višnja Gora je bila včasih jako slavna — zdaj je pa zelo pozabljena. Nič pravega življenja ni v nji. Zato sem šel naprej čez Stehan in sem jo primahal na Grosuplje. Malo sem zavil pri Hlačmanu v gostilno — da sem se nekoliko poživil — potem pa kobalim naprej proti Šmarji.

Ko sem šel od Sapa naprej — srečam dobro rejenega gospoda in ker ne maram, da bi se reklo, da ne poznam manire, ali da ne spoštujem duhovnih gospodov — sem se spoštljivo odkril.

»To je gotovo gospod dekan,« sem si mislil sam pri sebi, »Krijavelj pazi, da se ne zameriš.«

Gospod dekan so me tudi takoj spoznali in pravijo:

»Kam pa, Krijavelj?«

»V Ljubljano jo maham,« sem se odrežal.

»Pa kar peš?«

»Seveda, ko je bolj slaba letina.«

»Pa bi se na voz vsedel.«

»Tisto pa ne more vsak,« sem rekel, »ampak, kaj pa oni hodijo. Ali za pridigo študirajo, ali se sprehajajo?«

»Volitve imamo, volitve, Krijavelj,« so rekli prijazni gospod, »pa malo agitiram.«

»A tako,« sem rekel. »Kako pa kaj kaže?«

»Za nas vedno dobro,« so rekli častiti gospod, »ako kdo neče z nami voliti, pa mu pravimo liberalce.«

»Oho,« sem dejal, »kaj pa je to?«

»Kaj je to,« so rekli gospod dekan, »to je tak človek, ki neče voliti kakor mi hočemo. Ljudje so pa zelo hudi, če jim tako rečemo.«

»Saj bi bil jaz tudi,« sem se odrežal, »jaz sicer nimam bogve kaj govoriti, ampak, da bi me kdo zmerjal tega pa ne. Še pamža na cesti bi s palico nagnal, če bi mi ne dal miru.«

»Ti misliš po svoje, Krijavelj,« so rekli gospod, »ampak veš, to je politika.«

»Tudi o tem sem že slišal,« sem rekel, »ampak naš ranjki gospod, Bog jim daj dobro — so dejali, da naj se duhovnik ne vtika v posvetne stvari.«

To se je pa gospodu dekanu za malo zdelo in so me zelo grdo pogledali.

»Krijavelj,« sem si mislil, »preveč si ziniš in boljše bi bilo, da bi molčal.«

»Pa brez zamere,« sem rekel in sem odšel naprej.

V Šmarji sem se zopet malo oddahnil. Zavil sem k Škerjancu pa sem tam našel može, da smo se dobro pogovorili. Tako me je zalotila noč — ker dobro družino človek vedno nerad pusti. Prav dobro smo jo rezali tam za mizo in smo marsikatero uganili. Poleg mene je sedel mož, stari znanec Čontek, ki sva že enkrat skupaj v Ljubljani s polhovino trgovala. Pa mi pravi:

»Kaj boš hodil Krijavelj v Ljubljano, saj boš lahko pri meni spal. Baba bo kaj čez na zapeček vrgla, pa boš spal, kot grof. Ako imaš rajši, boš pa v svisli splezal, sena imam, hvala Bogu, dovolj.«

»Pa bodi,« sem dejal Čontku, da bi se mu ne zameril, »možakarji ste dobre volje in tudi kakšno uganete.«

Tako smo sedeli precej dolgo in smo se ga malo nalezli. Čontek je imel par kronic, jaz pa tudi ne grem suh od doma.

Ko smo stopili zopet na suho — je bila že visoka noč.

»Kaj pa je tisto tam,« vprašam, »ali je grad?«

»O ne,« je rekel Čontek, »to je farovž.«

»Kaj je pa tisto tam?« vprašam, »ali imate, da kože zapirate, kadar jih Hrvatariji mimo priženo?«

»O ne,« je rekel Čontek, »to je občinska hiša.«

»Vrag vas vzemi,« sem rekel, »kako gospodarstvo pa imate?«

»Kdo to ve,« je rekel Čontek, »kakor gospod hočejo, tako je. Kdo bi se z vragom bodel.«

»Tisto imaš tudi prav,« sem rekel, »ampak šleve ste vsi skupaj, če skrbite za druge, zase pa ne.«

Tako sva šla s Čontkom nazaj proti Sapi in Čontek mi je razkladal čudne reči.

»Slabo se ravnote, slabo,« sem rekel, »Krijavelj je uboga para, ampak v svoji hiši bi si ne dal zapovedovati. Če pa vas gospodje tako pritiskajo, jim povejte, kar jim gre.«

»Ko si pa nihče ne upa,« je rekel Čontek, »veš oni denejo vse v tistega »Domoljuba«. Jaz ga sicer ne berem, ampak moja baba ga včasih prinese domov.«

»Slišal sem že o tem,« sem rekel, »ampak kdor je kaj moza, ta se ne bo ustrašil vsake cunje.«

Med tem pa sva zagledala v mesečini kakih pet mož.

»To so gotovo sleparji,« sem rekel Čontku, »saj veš, kako smo radi otepali roso, ko smo bili mladi.«

»Najbrže, da bodo«, je rekel Čontek, »ali so pa čuki! Ti tudi ne dajo po noči miru.«
Kmalu sva prišla do onih pet.
»Kam pa ob takem vremenu, pa brez marle?« sem jih pozdravil.
Nekaj časa ni bilo nobenega glasu, potem pa pravi nekdo:
»Snubit smo šli, snubit.«
»To ste pa čudni snubači,« sem rekel, »saj gre ura na polnoč. Ko sem se jaz ženil, sem jo po dnevi ubral.«
»Kaj tično,« je rekel zopet nekdo, »mi pa glasovnice snubimo.«
»Slabi fantje ste vi,« sem si mislil.
Čontek me je sunil pod rebra. »Pojdi,« je rekel, »neroden si.«
Želet sem onim petim lahko noč, pa sva šla naprej.
»Veš,« je rekel tiho in boječe Čontek, »to niso bili snubači, to je bil kaplan in organist, pa še par šmarskih mož, ki po noči glasovnice po hišah pobirajo za volitve... Ni da bi govoril. Saj veš, da je nerodno, če so gospod vmes.«
»Kaj,« sem rekel, »zakaj mi pa nisi prej povedal, s takimi snubači bi se jaz drugače pozdravil. Zato so tako skrivali glave.«
»Pojdi, pojdi Krjavell, me je tolažil Čontek, »malo si se ga nalezal, zdaj bi pa nerodnosti počel.«
»Nič,« sem rekel Čontku, »baba si, kakor drugi, vsakega se bojiš. Ker pa ne maram, da bi se mi kaj očitalo, sem odšel s Čontkom spat.«
»Težko je, težko,« je tožil Čontek, »pa bo že kako bolje.«
»Samo ne bo, če ne boste sami naredili,« sem rekel.
Da bi se ne reklo, da sva razgrajala, sva prav hitro zlezla v hišo — drugo jutro pa sem odšel naprej proti Ljubljani. »Saj včasih Šmarčani niso bili neumni ljudje,« sem si mislil, »zdaj so pa tako na slabem.«
Pri Tomaževcu sem po stari navadi nekoliko zavil v gostilno, da se malo okrepčam. Pa mi niso dali pijače — ker so neki klerikalci patent vzeli.
»Vrag vzemi klerikalce,« sem si mislil in sem šel prav slabe volje naprej.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

POSLANSKA ZBORNICA. NOČNE SEJE.

Dunaj, 18. decembra. Poslanec Fresl, ki je začel govoriti včeraj ob 8. uri zvečer, je govoril celo noč in končal svoj govor šele danes ob 12. uri popoldne. Nato je bil sprejet konec debate ter so bili izvoljeni za generalne govornike kršč. socijalec Rimöbel pro, soc. demokrat Winter contra. Zatem je zbornica prešla h glasovanju o prehodu v specialno debato. Vsi obstrukcijski predlogi so bili odbiti. Zvečer so govorili zastopniki manjšinskih predlogov. Ob osmi uri zvečer je pričel govoriti češki narodni socijalec dr. Hübschmann, ki bo najbrže govoril celo noč. Razven tega je na vrsti kot obstrukcijski govornik še narodni socijalec Stříbrný. Seja bo trajala torej zopet celo noč. Vendar pa vlada kljub temu upa, da bo zakon o vojni služnosti sprejet že jutri dopoldne.

RUSKA DUMA. EKSPOZE MINISTRKEGA PREDSEDNIKA KOKOVCEVA.

Petrograd, 18. decembra. Danes je bila otvoritvena seja četrte dume, katere so se udeležili vsi poslanci. V ložah so bili polnoštevilno zbrani vsi veliki knezi in drugi visoki dostojanstveniki. Vse je nestrpno pričakovalo ekspozice ministrskega predsednika Kokovceva o evropskem položaju in stališču Rusije. Ministrski predsednik Kokovcev je začel govoriti svoja govora napovedal celo vrsto novih zakonskih predlog in reform, nakar je prešel na internacionalni položaj in izvajal: Sijajne zmage balkanskih Slovanov so nehote vzbudile v našem narodu nelzmerne simpatije. Kot slovanski in pravoslavni veselili, ki je žrtvovala velikanske žrtve za osvoboditev balkanskih Slovanov, Rusiji ne more biti vseeno, ako bi sedaj balkanskim državam, ki so prelele s svojo krvjo vso Turčijo, skušal kdo iztrgati sadove njih uspehov. Na ta način bi namreč čisto gotovo v bodočnosti zopet nastale komplikacije na Balkanu. V svesti si naših tradicij in javnega mnenja, ki je odločno na strani balkanskih držav, bomo znali ceniti balkanske dogodke, ne da bi pri tem spreminjali svoje stališče. Zvesti naši zaveznici Franciji in ententi bomo delovali na to, da se evropski spor reši mirnim potom v vsestransko zadovoljstvo. Od londonske poslaniške konference pričakujemo najboljših uspehov. Zbornica je govor ministrskega predsednika ponovno viharo aklamirala, posebno pri onih točkah, ki so se tikale Rusije in balkanskih Slovanov. Kokovcev je govoril eno uro. Po njegovem govoru je bila duma odgodena do petka.

BOLGARSKA ZA NOVOOSVOJENO OZEMLJE.

Sofija, 18. decembra. Sobranje bo dovolil kot proračun za novoosvojeno ozemlje 6 milijonov, katera svota se bo porabila za administrativne, telegrafске in telefonske namene.

MIROVNO VPRAŠANJE.

London, 18. decembra. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mnenje, da mirovna konferenca ne bo dolgo trajala in da se bo vojna v kratkem nadaljevala.

PRISTANIŠKO VPRAŠANJE.

Pariz, 18. decembra. Italijanski veleposlanik Tittoni je predlagal francoskemu ministrskemu predsedniku Poincaréju, da se naj neko albansko pristanišče, in sicer Sv. Ivan Medua internacionalizira in istotako tudi železnica, ki naj veže to pristanišče s Srbijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. L. P. Jesenice: Se priporočam — upam, da pride v nedeljo. — Gonzaga: Zelo dobro. Oglasite se kmalu zopet! — G. Š. v G.: Pošljite čim prej. Upam, da ne bo brez dovtipa.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4.— sedaj samo K 1-95.
Velikanska zaloga gramofonov! Zadržite cenice!
25 cm velike, dvostranske, priznane najboljše znanke prodajam radi velike zaloge pod lastno ceno.
Fr. P. Zašec, Ljubljana Stari trg 9

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte
se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenska iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Lepa in dobra

jabolka

razpošilja proti povzetju od 20 kg naprej, po 12—30 vln. kg

ANDREJ OSET, posestnik

Tolsti vrh, pošta Guštanj, Koroško.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenca, v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

Največjo izbiro razglednic za praznike

od 2 vinarja naprej priporoča

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra c.

nasproti »Zlate kaplje«.

Posebna specialiteta likerja

Posebna specialiteta likerja

Del. glavica: K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Ozirajte se na tvrdke, ki oglašajo v „Dnevu“

Dobrotvoritelno društvo „BLAGODA“ v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča kot edino društvo te vrste na Kranjskem. Društvo ima namen izplačati velike podpore in velike posmrtnine svojim rednim članom. Čimveč je članov, temvečji znesek izplača društvo v vsakem smrtnem slučaju. Te vrste društva so pokazala na Dunaju, Pragi, Gradcu in v drugih avstrijskih mestih, da so najboljša humanitarna podporni društva, katera na podlagi vzajemnosti za male prispevke članov, izplačujejo velike posmrtnine. Prospekte in natančna pojasnila daje brezplačno

društvena pisarna v Ljubljani, Mestni trg šte. 13, I. nadstropje.

Sveže morske ribe:

Kabliau kg 70 h; Morski losus 80 h; Vahuja 1 K; Angler 1 K; Sole 1 K.

Velika izbira okraskov za božična drevesa v trgovini s špecerijskim blagom

T. Mencinger, Ljubljana

Resljeva cesta 3.

Sv. Petra cesta 37 in 42.

Martinova cesta 18.

!! Sijajna zmaga !!

v damskih raglanih.

Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih od 20 K naprej, kateri so stali prej od 40—60 K.

Istotako znižane cene za gospode raglanov, zimskih sukenj in oblek.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

St. 919/pr.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat daje v smislu razpisa c. kr. deželnega predsedstva z dne 14. t. m. št. 3905/pr. občinstvu nastopno na znanje:

Vse železniške proge so zasedle vojaške straže.

Le-te imajo povelje, da ustavijo in aretujejo vsakogar, kdor bi se potikal v bližini železniške proge, odnosno po njej hodil, ne da bi se zamogel zadostno izkazati, ter da rabijo orožje proti vsakomur, ki bi v svrhu preprečenja aretacije hotel pobegniti, odnosno ne bi obstal na prvi poziv: „Halt! wer da?“.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 14. decembra 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Redka prilika!

Vsled prestoječe inventure izključim nekatere spodaj omenjene predmete

z 25% popusta

od stalne cene in sicer od danes naprej:

Bluze iz volne, batista, čipkaste in svilnate. —

Hišne halje iz barheta, batista in volne. —

Spodnja krila iz listra, klota in svile. —

Pletene jopice in še nekaj kožuhovine.

Modna trgovina P. MAGDIČ

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Rez. fond nad K 800.000.